Otto Böhtlingk & Rudolph Roth: Sanskrit-Wörterbuch, Part 5, Petersburg 1868

मृगयावन (मृ° + वन) n. dass. Kathâs. 27,153.

मृगयु (von मृगय्) Uṇâdis. 1,38. VS. Prât. 5,21. 1) *Jäger* AK. 2,10,21. H. 927. an. 3,501. Med. j. 100. Halâj. 2,441. AV. 10,1,26. VS. 16,27. 30,7. TBr. 1,5,1,1. Pańkav. Br. 14,9,12. M. 4,212. 8,44. MBh. 5,2458. Kathâs. 27,151. मृगयोर्गायनं यथा (vgl. Spr. 2998) Bhâg. P. 3,31,42. 4,13,40. 17,14. — 2) *Schakal.* — 3) Bein. Brahman's H. an. Med.

मृगरसा (मृग + रस) f. *eine best. Pflanze,* = मृगादनी, सहदेवी Râǵan. im ÇKDr.

मृगराज् (मृग + राज्) m. *der König der Thiere des Waldes,* Bez. 1) *des Löwen* Çabdar. im ÇKDr. R. 6,79,22. Kathâs. 60,93. Çiç. 9,18. Bhâg. P. 3,13,31. *der Löwe im Thierkreise* Ind. St. 2,259. — 2) *des Tigers* N. 12,26.

मृगराज (मृग + राज) m. *der König der Thiere,* Bez. 1) *des Löwen* Çabdam. im ÇKDr. Ragh. 6,3. Spr. 2091. Kathâs. 60,19.142. Verz. d. Oxf. H. 258, *b*, 10. auch wohl MBh. 3,12369. R. Gorr. 2,12,4. 4,26,25. 6,35,9. *der Löwe im Thierkreise* Varâh. Bṛh. S. 27,14. — 2) *des Tigers* MBh. 1,5577. 5585. 5589. — 3) *des Mondes;* s. u. मृगराजलक्ष्मन्.

मृगराजधारिन् (मृ° + धा°) m. wohl *der Mond* Vikr. 70,14. *der Löwengestaltete* (d. i. *der Löwe im Thierkreise*) Bollensen, *some holy sage in the form of a deer* Cowell.

मृगराजलक्ष्मन् (मृ° + ल°) adj. *den Löwen* (oder *den Mond*) *zum Zeichen habend* so v. a. *diesen Beinamen führend* (vgl. श्रीकण्ठपदलाञ्छनो भवभूतिः Uttararâmak. 1,10): कवेर्मृगराजलक्ष्मणो भर्तृनारायणस्य Veṇisaṁh. in Verz. d. Oxf. H. 145, *b*, 25. = सिंहचिह्न Ǵagaddh.; मृगराजश्चन्द्रः स एव चिह्नं यस्य। कविचन्द्रस्येति यावत्। इन्द्र इति कश्चित्। यद्वा सिंहसदृशस्य। यद्वा पशुपतिप्रधानस्य eine Randglosse. — Vgl. मृगराजधारिन्.

मृगराटिका (मृग + रा°?) f. *eine best. officinelle Pflanze,* = जीवन्ती Râǵan. im ÇKDr.

मृगरिपु (मृग + रिपु) m. *des Wildes Feind, der Löwe* Halâj. 2,59.

मृगरोमन्त्र (मृग - रोमन् + 1. त्र) adj. *wollen* AK. 2,6,2,13. H. 670.

मृगलाञ्छन (मृग + ला°) m. *der Mond* H. 105, Sch. Çabdar. im ÇKDr. मग्रलञ्छण im Prâkrit Vikr. 43,11. Dhûrtas. in LA. 91,8.

मृगलाञ्छनज (मृ° + 1. ज) m. *der Sohn des Mondes* d. i. *der Planet Merkur* Varâh. Bṛh. S. 19,12.

मृगलेखा (मृग + ले°) f. *der als Gazelle erscheinende Streifen im Monde* Ragh. 8,42.

मृगलोचना (मृग + लोचन) f. *eine Gazellenäugige* H. an. 3,741.

मृगव *eine best. hohe Zahl* (bei den Buddhisten) Vjutp. 181. Mél. as. 4,637, N.

मृगवती (f. von °वत् und dieses von मृग) f. N. pr. *der Urmutter der Bären und* Sṛmara R. 3,20,22.24. — Vgl. मृगमन्दा und मृगावती.

मृगवधाजीव (मृग - वध + आ°) m. *Jäger* AK. 2,10,21. Hâr. 27. °जीविन् H. 927.

मृगवन (मृग + वन) n. *ein wildreicher Wald, Wildgehege:* °तीर्थ N. pr. eines Tîrtha Verz. d. Oxf. H. 65, *b*, 41.

मृगवल्लभ (मृग + व°) m. *eine best. Grasart, eine Lieblingsspeise der Gazellen;* = कुन्दुरु Râǵan. im ÇKDr.

मृगवाहन (मृग + वा°) m. *der Gott des Windes, Wind* Ǵaṭâdh. im ÇKDr.

मृगवीथी (मृग + वी°) f. *Gazellenbahn,* Bez. *desjenigen Theils der Mondbahn, welcher die Sternbilder* Çravaṇâ, Çatabhishaǵ und Pûrvabhadrapadâ *umfasst,* VP. 226, N. Vgl. मृगाण्या वीथी Varâh. Bṛh. S. 9,1.3, *welche drei Sternbilder von* Maitra *an umfasst.*

मृगवैणिक (मृग + वै°?) n. Bez. *einer best. Art zu sitzen* Verz. d. Oxf. H. 11, *a*, N. 1.

मृगव्य (von मृगयु) n. *Jagd* AK. 2,10,24. H. 927. 1281. Halâj. 2,127. 280. Râǵa-Tar. 6,158. मृगव्यमचरद्वने Mârk. P. 127,1. मृगव्यामगमत् 112, 1 fehlerhaft entweder für मृगयाम° oder मृगव्यम°.

मृगव्याध (मृग + व्याध) m. 1) *Jäger* MBh. 3,2387. 2389. Spr. 4846. Râǵa-Tar. 5,196. — 2) *der Stern Sirius* Ait. Br. 3,33. Sûrjas. 8,10. 9,12. — 3) Bein. Çiva's MBh. 14,197. — 4) N. pr. eines der 11 Rudra MBh. 1,2566. 4825. Hariv. 11531. 13187. 13631. 13637. 13640. fg. 14169. VP. 121.

मृगव्याधीय adj. von मृगव्याध Verz. d. Oxf. H. 354, *a*, 40.

मृगशायिका (मृग + शा°) f. *die Art und Weise des Liegens der Gazellen:* शयीत °काम् *liege ruhig wie eine Gazelle* Spr. 3496.

मृगशाव (मृग + शाव) m. *das Junge einer Gazelle:* °शावाक्षी MBh. 3,2391. R. 3,79,13. Spr. 2831. 3118. °शावक am Ende eines adj. comp. Varâh. Bṛh. S. 48,13.

मृगशिर n. *das* Nakshatra Mṛgaçiras, Weber, Nax. 2,370. Ǵjot. 38. °शिरा f. Çabdar. im ÇKDr.

मृगशिरस् (मृग + शि°) 1) n. N. *des 5ten* (später *des 5ten*) Nakshatra AK. 1,1,2,24. H. 109. AV. 19,7,2. Âçv. Çr. 2,1,10. Kâtj. Çr. 4,7,2. Çâṅkhj. Gṛhj. 1,26. Pâr. Gṛhj. 1,4. 3,2. Varâh. Bṛh. S. 10,5. 15,3. 32 8. 98,12. 15. 100,1. 102,1. fg. 105,4. Nach Râjam. zu AK. auch masc. ÇKDr. — 2) adj. *a*) *unter dem* Nakshatra Mṛgaçiras *geboren* P. 4,3,37, Sch. — *b*) (हस्त) Bez. *einer best. Stellung der Hand* Verz. d. Oxf. H. 202, *b*, 11. — Vgl. मार्गशिर fgg.

मृगशीर्ष 1) n. *das Sternbild* Mṛgaçiras AK. 1,1,2,24. H. 109. Çat. Br. 2,1,2,8. TS. 4,4,10,1. TBr. 3,1,1,3. TBr. Comm. 1,204, 6 v. u. Bhâg. P. 5,23,6. Nach Bhar. zu AK. auch m. und f. (आ) ÇKDr. — 2) adj. *a*) *unter dem* Naxatra Mṛgaçiras *geboren:* मृगशीर्षाण्या (v. l. मार्ग° und मार्गशिराण्या) गर्भाः Varâh. Bṛh. S. 21,9. — *b*) (मास) *der Monat* Mârgaçîrsha Varâh. Bṛh. S. 105,14. — *c*) (हस्त) Bez. *einer best. Stellung der Hand* Verz. d. Oxf. H. 202, *b*, 3.

मृगशीर्षक adj. (हस्त) = मृगशीर्ष 2, *c*. Verz. d. Oxf. H. 86, *a*, 29. 202, *a*, 10.

मृगशीर्षन् m. *das Sternbild* Mṛgaçiras Bhar. zu AK. ÇKDr.

मृगशृङ्गव्रतिन् (मृग - शृङ्ग + व्रत) m. pl. N. einer Secte Vjutp. 91.

मृगश्रेष्ठ (मृग + श्रेष्ठ) adj. *der Beste unter den Thieren des Waldes,* Bez. *des Tigers* MBh. 3,2435.

मृगसक्थ n. = मृगस्य सक्थि P. 5,4,98. Vop. 6,43. 51.

मृगसत्र (मृग + स°) n. N. einer 19tägigen *Feier* Pańkav. Br. 23,13,4.

मृगहन् (मृग + हन्) m. *Jäger* MBh. 5,2460. Bhâg. P. 6,18,57.

मृगाक्षी (मृग + 3. अक्ष) 1) *eine Gazellenäugige* H. 506. an. 3,741. Med. sh. 43. Megh. 93. Spr. 2127. 2485. 5000. — 2) *Koloquinthe* H. an. Med. — 3) = त्रियामा H. an.

मृगाखर (मृग + आ°) m. *Lager* —, *Aufenthalt des Wildes* TS. 7,5,22,

Institute of Indology & Tamil Studies, Cologne University, Germany 9.2.2007